

APELĀCIJAS PADOME

Pasta adrese: a/k 210, Rīga LV-1047	Adrese: Citadeles iela 7 (70), Rīga	Tālruni: 7 027 190, 7 027 140	Fakss: 371 9 348 982
--	--	----------------------------------	-------------------------

Apelācijas lietas šifrs:
ApP/96/ M-93-7995

Lēmums

Rīga

1996.gada 28. decembrī

Apelācijas padome:

ApP sēdes priekšsēdētājs - J.Ancītis,
ApP sēdes locekļi - I.Judinska, K.Krūmiņš,
ApP sekretāre - S.Drozdovska,

1996.gada 29.novembrī izskatīja apelācijas iesniegumu, kuru patentpilnvarotais V.Anohins saskaņā ar Likuma par preču zīmēm (LPZ) 7.panta ceturto daļu 30.08.1996 iesniedzis pieteicēja - firmas WEETABIX LTD. (Lielbritānija) vārdā pret LR Patentu valdes (LPV) 1996.gada 3.jūlija lēmumu par preču zīmes **ALPEN**

(pieteik. Nr. M-93-7995; pieteik. datums - 07.09.1993; pieteikta 30.klasē - pārtikas produkti no graudaugiem, kuri ietverti šajā klasē) reģistrācijas atteikumu.

Apelācijas iesniedzējs nepiekrīt LPV lēmuma atteikuma pamatojumiem un lūdz atcelt ekspertīzes lēmumu par preču zīmes reģistrācijas atteikumu.

ApP sēdē piedalījās pieteicēja pārstāvis - pēc patentpilnvarotā V.Anohina pilnvarojuma patentpilnvarotais M.Ķuzāns un LPV pārstāve - Preču zīmju un dizainparaugu nodaļas eksperte M.Egle, kas veikusi minētā pieteikuma ekspertīzi.

I. Izskatot apelācijas iesniegumu, Apelācijas Padome **konstatēja**:

1. LPV lēmums atteikt preču zīmes ALPEN reģistrāciju, kas pieņemts atbilstoši LPZ 2.panta otrās daļas noteikumiem, balstās uz slēdziena, ka pieteiktais apzīmējums ir maldinošs ģeogrāfisks nosaukums, bet, saskaņā ar minētajiem noteikumiem, ģeogrāfiskie nosaukumi, ja tie nemaldina sabiedrību, var ietilpt zīmē kā neaizsargājami elementi.

1.1. Paskaidrojot šo viedokli, LPV lēmums analizē pieteikto apzīmējumu:

- vārds 'ALPEN' (rakstība pilnībā sakrīt ar vācu val. rakstību 'ALPEN') Latvijas patērētājiem nepārprotami atgādinās Alpus, kat arī latviskajā šā nosaukuma rakstībā ir zināmas atšķirības;
- Alpi ir kalnu sistēma Eiropā (Vācijā, Austrijā, Francijā, Itālijā, Šveicē, Slovēnijā); zināmi arī Albānijas Alpi un Austrālijas Alpi;
- vārdiskais apzīmējums 'ALPEN' tādējādi nepārprotami ir ģeogrāfisks apzīmējums, kurš turklāt maldina, jo preču zīmes pieteicējs ir no Lielbritānijas.

1.2. LPV lēmums arī izsaka pieņēmumu, ka pieteiktās preces, proti, pārtikas produkti no graudaugiem, ja tie marķēti ar šādu apzīmējumu, varētu būt izstrādāti no graudaugiem, kas audzēti augstkalnu apgabalos (latīņu val. *alpinus* - augstiem kalniem raksturīgs), tātad, minētajās valstīs, kur stiepjas Alpu kalnu sistēma. Arī šis apstāklis rosina atteikt zīmi **ALPEN** Lielbritānijas pieteicējam.

1.3. LPV lēmums arī konstatē, ka materiāli, kas apliecina zīmes **ALPEN** reģistrāciju daudzās valstīs (un kurus pieteicējs iesniedzis sakarā ar attiecīgu ekspertīzes uzaicinājumu), tomēr neapstiprina zīmes ilgstošu lietošanu šajās valstīs, kā arī Latvijā.

2. Mutvārdu paskaidrojumos ApP sēdē LPV pārstāve norāda, ka pieteicēja atbildē uz ekspertīzes pieprasījumu, kā arī apelācijā minētie argumenti un iesniegtie papildmateriāli nepārlicina par pieteiktā apzīmējuma reģistrācijas iespēju, un uzsver sekojošo:

- pieteiktais apzīmējums nepārprotami uztverams kā ģeogrāfisks nosaukums;
- to apstiprina arī izdrukas no preču zīmju starptautiskās reģistrācijas datu bāzes ROMARIN, kas uzrāda 74 preču zīmes, kuras kā zīmes sastāvdaļu satur vārdisku apzīmējumu 'Alpen'; ar ļoti retiem izņēmumiem šīs zīmes tiešām ir Eiropas Alpu valstu izcelsmes;
- šie un citi piemēri apstiprina arī apzīmējuma 'Alpen-' īpašo nozīmi saliktnos un vārdu savienojumos, kur tas raksturo marķēto izstrādājumu (pārtikas produktu) specifiskas kvalitātes - īpaši kvalitatīvs, tīrs u.tml. (*Alpenmilch-Schokolade, Alpensonne, Alpenkräuter, Alpen Fleisch, Alpen-Ice*);
- apzīmējuma ģeogrāfiski maldinošo raksturu nav novērsis arī zīmes lietojums: nav ziņu, ka šī zīme būtu pazīstama Latvijas patērētājiem.

2. Apelācijas iesniedzējs un tā pārstāvis apelācijas iesniegumā, pieteikuma un apelācijas papildmateriālos un paskaidrojumos sēdes gaitā pamato savu nepieņemšanu LPV lēmuma pamatojumiem šādi:

2.1. preču zīme **ALPEN** ir ne tikai reģistrēta veselā rindā Eiropas valstu (lietai pievienots reģistrāciju saraksts un vairāku apliecību kopijas), bet arī tajās tiek plaši lietota (lietai pievienots pārskats par produkcijas realizācijas apjomiem finansu gados 1991/2, 1992/3, 1993/4, 1994/5 un 1995/6: SALES OF ALPEN TOTAL (£-STERLING) BY COUNTRY);

2.2. zīme ir reģistrēta valstīs, kuru teritorija pilnībā vai daļēji ģeogrāfiski izvietojusies Alpu kalnu sistēmas ietvaros (Vācijā, Francijā, Itālijā); šais valstīs ir lieli realizācijas apjomi - 50% no produkcijas, kas marķēta ar zīmi **ALPEN**, realizācijas apjoma 1995/96. finansu gadā attiecināma tieši uz šīm valstīm;

2.3. šī zīme ir reģistrēta, kā arī plaši tiek lietota Latvijas kaimiņvalstīs Zviedrijā, Igaunijā un Krievijā;

2.4. visās minētajās valstīs tiek realizēts pārtikas produkts 'musli', kas tiek marķēts ar preču zīmi **ALPEN** vienota parauga iepakojumā (pievienotas 4 iepakojuma kārbu noformējuma materiālu kopijas);

2.5. firma WEETABIX LTD. ziņo, ka tā pašreiz ir pabeigusi produkcijas realizācijas plānu izstrādi attiecībā uz Latviju; līdz šim firma nav tieši realizējusi minētās preces Latvijā; bez tam, ir zināms, ka pašlaik Latvijas tirgū nav pietiekamas šāda produkta izvēles;

2.6. apzīmējums 'ALPEN', atšķirībā no citu kalnu sistēmu nosaukumiem, nav tieši ģeogrāfiski raksturojošs, sabiedrībā to uztver arī kā vispārīnātu jēdzienu. Pierādījumam pārstāvis min Latviešu Konversācijas vārdnīcas vārda 'Alpi' skaidrojumu - 'ķeltiski *alp* - augsts; augstākais kalnājs Eiropā, kura nosaukumu mēdz attiecināt arī uz citu zemju kalniem kā sugas vārdu' (LKV 1.sēj., A.Gulbja apg., Rīga, 306. un sekojošās slejas) un saliktnu piemērus: das Alpen/veilchen - alpu vijolīte jeb ciklamena, die Alpen/rose - rododendrs jeb alpu roze; šo augu izplatība tālu pārsniedz Alpus;

2.7. ekspertīzes pieņēmums, ka ar zīmi **ALPEN** marķētās pārtikas preces var tikt izgatavotas no graudaugiem, kas audzēti augstkalnu apgabalos, ir nepareizs, jo kultūraugi, tai skaitā graudaugi, tiek kultivēti tikai līdz subalpīnajai joslai, tas ir, līdz 2000 metru augstumam; minētie augstkalnu apgabali attiecināmi uz subalpīno, alpīno un nivālo veģetācijas joslu; pieteicējs uzskata, ka šādas asociācijas - par saistību ar augstkalnu apgabalos audzētiem graudaugiem - dotajā gadījumā nav uzskatāmas par būtiskām.

2.8. nav pareizs arī ekspertīzes pieņēmums, ka '*alpinus* - augstiem kalniem raksturīgs' ir attiecināms tikai uz Alpu kalnu sistēmu, tas ir vispārīnāts jēdziens un tikpat labi var būt attiecināms uz Ziemeļanglijas un Skotijas kalniem.

3. Atbildēs uz jautājumiem ApP sēdes gaitā apelācijas iesniedzēja pārstāvis sniedza papildus paskaidrojumus savai argumentācijai:

3.1. nav pareizs priekšstats, ka kalnu apgabalos iegūtā lauksaimniecības produkcija noteikti ir ekoloģiski tīra; piemēram, tieši Alpu apkārtnē Viduseiropā lieto ļoti intensīvas lauksaimnieciskās tehnoloģijas, lielā daudzumā izmantojot ķīmiskos preparātus u.tml., tāpēc var pat apgalvot, ka tieši šajos apgabalos produkcija ir mazāk tīra no ekoloģiskā viedokļa;

3.2. šīs preču zīmes reģistrācija daudzās valstīs parāda, ka apzīmējumu 'ALPEN' nesaista ar noteiktu reģionu, - šais valstīs tas nav ticis uzskatīts par maldinošu;

3.3. apzīmējums 'ALPEN' pamatā asociējas tikai ar augstas kvalitātes produkciju; produkts 'musli' ir ļoti barojošs, spēcinošs, tas satur augļu un riekstu piedevas, - tas ir galvenais iemesls, kāpēc preču zīmē izmantotas asociācijas ar kalnu apgabalu iedzīvotāju veselīgo dzīves veidu un pilnvērtīgo uzturu.

4. Pēc lietai pievienotajiem zīmes ALPEN praktiskā lietojuma paraugiem konstatējams, ka uz attiecīgo produktu iesaiņojuma tiek lietots vārdisks apzīmējums 'Alpen', kas gan izvietoējuma ziņā, gan ar mēroga un grafisko līdzekļu palīdzību ir izcelts un atzīstams par dominējošu elementu; tomēr visos pievienotajos paraugos tas ir papildināts ar citiem elementiem - grafiskiem attēliem un tekstiem. Daži no šiem vārdiskajiem papildinājumiem no parauga uz paraugu mainās, bet citi ir pastāvīgi, kā tas redzams piemēros: 'Nutty Crunch Alpen Muesli', 'No Added Sugar Alpen Muesli', 'Tropical Alpen Muesli', 'Original Alpen Swiss Recipe Muesli'. No šiem piemēriem konstatējams, ka apzīmējums 'Alpen' tiek lietots konstantā vārdkopā 'Alpen Muesli'. Vārdam 'Muesli' nav adekvāta latviešu valodas jēdziena, bet vārdnīcas to skaidro kā Šveices vācu valodas izcelsmes vārdu, kas apzīmē pārtikas produktu no kapātiem graudiem, kas papildināti ar žāvētiem augļiem, riekstiem, medu u.c. (The Concise Oxford Dictionary of current English. - 6th ed., Clarendon Press, Oxford, 1976, p. 715).

II. Apelācijas iesnieguma izskatīšanas rezultātā Apelācijas padome nāca pie šādiem slēdzieniem:

1. LPV lēmuma atsaukšanās uz LPZ 2.panta otro daļu principā atzīstama par pareizu.

Apzīmējums 'ALPEN' pieteikts kā vārdiska zīme, un, neatkarīgi no tā, vai tas ir izdomāts, 'mākslīgs' vārds bez konkrētas nozīmes (kā tas sākotnēji minēts pieteikuma iesniegumā), vai nē, tas pilnībā sakrīt ar ģeogrāfiska nosaukuma - Alpu kalnu nosaukuma vācisko rakstību. Ar lielu ticamību var pieņemt, ka neraugoties uz to, ka šī rakstība atšķiras no latviskā nosaukuma 'Alpi', tā ir saprotama noteiktam patērētāju lokam Latvijā, ņemot vērā arī to, ka nav zināms cits plaši pazīstams vārds ar līdzīgu rakstību, kas vismaz asociatīvi varētu saistīt patērētāju priekšstatus ar citu, no minētās būtiski atšķirīgu šā apzīmējuma nozīmi.

Tai pašā laikā ApP atzīmē, ka ekspertīzes lēmuma pamatojums nav precīzs. Jau vairākos ApP lēmumos konstatēts, ka ģeogrāfiskie nosaukumi preču zīmēs jānovērtē atkarībā no tā, vai tie patērētāju uztverē saistās ar preču izcelsmes vietu. Ņemot vērā arī apelācijas iesniedzēja argumentu, ka izskatāmais apzīmējums, atšķirībā no citu kalnu sistēmu nosaukumiem, nav tieši ģeogrāfiski raksturojošs (vai tikai ģeogrāfiski raksturojošs), kā arī to, ka graudaugus nekultivē tieši kalnu (augstkalnu) apstākļos, bet tikai līdz subalpīnajai joslai (tas ir, konkrēti Alpu reģionā - aptuveni līdz 2200-2400 m augstumam - LPE, 1.sēj., GER, Rīga, 1981, 168.lpp. u.c. avoti), jāatzīst, ka kalnu apvidi kā tādi, tiešā nozīmē, nav uzskatāmi par pieteikumā iekļauto preču izcelsmes (šai gadījumā - graudaugu audzēšanas) vietu; līdz ar to apzīmējums 'ALPEN' pareizāk kvalificējams kā ģeogrāfiska rakstura norāde.

2. Tādējādi ApP uzskata, ka minētā apzīmējuma reģistrējamība izskatāma saskaņā ar LPZ 2.panta otrās daļas otro noteikumu, proti, ka *'jebkuru apzīmējumu, ko var uztvert kā ģeogrāfiska rakstura norādi, zīmē drīkst iekļaut tikai ar nosacījumu, ka tas nemaldinās sabiedrību ...'*

ApP atzīmē, ka ekspertīzes lēmums satur pazīmes, ka šis noteikums tajā faktiski arī piemērots - lēmums konstatē maldinājumu sakarā ar to, ka preču zīmes pieteicējs nav no Alpu reģiona valstīm, bet no Lielbritānijas. ApP uzskata, ka šis konstatējums ir pamatots, gan ar šā lēmuma iepriekšējā punktā minēto patērētāju priekšstatu, gan arī tāpēc, ka apelācijai pievienotie zīmes praktiskā lietojuma piemēri

(iesaiņojuma paraugi) nesatur nekādus būtiskus elementus (piemēram, norādes uz patieso produkta izcelsmes vietu), kas novērstu iespējamo maldinājumu.

ApP šai jautājumā neņem vērā apelācijas iesniedzēja paskaidrojumus, ka izskatāmā zīme ir reģistrēta vairākās, tai skaitā Alpu reģiona valstīs un tajās tiek plaši lietota, jo minētās citu valstu prakses nosacījumi nav ApP zināmi pilnībā un tā nav neapšaubāmi pārliecinoša. No Alpu reģiona valstīm šī zīme reģistrēta tikai Francijā, Itālijā un Vācijā, bet nav ziņu, piemēram, par Šveici, Austriju; atsevišķi reģistrācijas dokumenti satur pazīmes, ka zīme reģistrēta ar zināmiem nosacījumiem (piemēram, Somijas reģistrācijas apliecība; Lielbritānijā - zīmes izcelsmes valstī - šī zīme sākotnēji reģistrēta reģistra B daļā); var pieņemt, ka valstīs, kur šī zīme reģistrēta, tā iepriekš tikusi intensīvi lietota un tādējādi kļuvusi zināma patērētājiem kā Lielbritānijas firmas preču zīme, tādējādi novēršot maldinājumu.

Šai jautājumā ApP arī ņem vērā, ka līdz šim nav datu par minētās zīmes lietojumu Latvijā un ka zīmes lietojuma apjomi Latvijas kaimiņvalstīs - Zviedrijā, Igaunijā un Krievijā nav īpaši nozīmīgi (pārdošanas apjoms 1995/96. finanšu gadā Igaunijā - aptuveni 3 tūkst., Zviedrijā - 30 tūkst., Krievijā - 60 tūkst. sterliņu mārciņu); maznozīmīgi tie ir arī atsevišķās Alpu reģiona zemēs - Vācijā un Šveicē.

3. Vienlaikus ApP piekrīt viedoklim, ka preču zīmei **ALPEN**, bez jau konstatētā ģeogrāfiskās norādes rakstura, ir arī cita asociatīva jēga: noteiktā patērētāju lokā minētais apzīmējums var izraisīt asociācijas ar kalnu apgabalos iegūtu, veselīgu produkciju. Zīmes asociatīvo raksturu attiecībā uz produktu kvalitāti pilnībā nenoliedz arī pieteicēja pārstāvis. ApP uzskata, ka, ja marķētā produkcija patiesībā šādam priekšstatam neatbilst, noteikta daļa patērētāju var tikt maldināta; tāpēc attiecībā uz šādām precēm jāpiemēro LPZ 2.panta pirmās daļas 7.punkta noteikumi, kas neatļauj reģistrēt apzīmējumus, kuri ir nepatiesi vai var maldināt sabiedrību.

4. Apsverot visus izskatāmās apelācijas lietas apstākļus kopumā, ApP nāk pie slēdziena, ka pieteiktā zīme var tikt reģistrēta ar noteiktiem ierobežojumiem tās preču sarakstā, tas ir, uz tādiem pārtikas produktiem, kuru izcelsme tiešām saistīta ar Alpu reģionu un kuri vienlaikus atbilst priekšstatam par kalnu apgabalos iegūtu augsti kvalitatīvu, ekoloģiski tīru lauksaimniecības produkciju.

III. Ņemot vērā šā lēmuma I un II daļā minētos argumentus un secinājumus, un vadoties no Likuma par preču zīmēm 2.panta otrās daļas, kā arī 2.panta pirmās daļas 7.punkta noteikumiem, Apelācijas padome **nolemj**:

1. atcelt Patentu valdes lēmumu par apzīmējuma **ALPEN** (pieteik. Nr. M-93-7995) reģistrācijas atteikumu;

2. atzīt pieteikto apzīmējumu **ALPEN** par reģistrējamu attiecībā uz ierobežotu preču sarakstu sekojošā formulējumā:

- 30.klase - 'pārtikas produkti, kas pilnībā vai galvenokārt pagatavoti no graudaugiem, kuri audzēti ekoloģiski tīros apstākļos Alpu reģiona valstīs';

3. Patentu valdes Preču zīmju un dizainparaugu nodaļai un Dokumentācijas un Valsts reģistru nodaļai, pamatojoties uz šo lēmumu, Likuma par preču zīmēm noteiktajā kārtībā izdarīt nepieciešamos ierakstus, kas ir saistīti ar preču zīmes **ALPEN** (pieteik. Nr. M-93-7995) reģistrāciju, Valsts preču zīmju reģistrā, kā arī citā LPV dokumentācijā .

ApP lēmumu var pārsūdzēt Rīgas Apgabaltiesā LPZ 11. panta ceturtajā daļā noteiktajā laikā.

ApP sēdes priekšsēdētājs

J.Ancītis

ApP sēdes locekļi:

I.Judinska

K.Krūmiņš